

ՀՀ ֆինանսների նախարարություն

Հարկային և մաքսային մարմինների գանգատարկման հանձնաժողով

Ո Ր Ո Շ ՈՒ Մ 30/1

24 հուլիսի 2015 թ.

Քննարկվեց Ա/Ձ Վարուժան Դավուդյանի 03.07.2015 թ-ի գանգատը ՀՀ ՖՆ 22.05.2015 թ-ի հսկիչ գնումների արդյունքների վերաբերյալ թիվ 6202799 արձանագրության, ՀՀ ՖՆ Գավառի ՏՏՏ 19.06.2015 թ-ի թիվ 5103803 ակտի և ՀՀ ՖՆ Գավառի ՏՏՏ պետի 23.06.2015 թ-ի վարչական իրավախախտման գործի վերաբերյալ թիվ 287692 որոշման դեմ:

Ա/Ձ Վարուժան Դավուդյանի գանգատում բերված փաստարկները.

Ա/Ձ Վարուժան Դավուդյանը (այսուհետ նաև գանգատբեր) գտնում է, որ հսկիչ գնման արդյունքների մասին թիվ 6202799 արձանագրությունը անօրինական է, 19.06.2015 թ-ի թիվ 5103803 ակտը, տեսչության պետի 23.06.2015թ-ի թիվ 287692 վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ որոշումը ոչ իրավաչափ վարչական ակտեր են և ենթակա են անվավեր ճանաչման հետևյալ պատճառաբանությամբ.

1/ Հսկիչ գնման 20.05.2015 թ-ի թիվ 6202799 հանձնարարագրի և 22.05.2015 թ-ի հսկիչ գնման արդյունքների վերաբերյալ թիվ 6202799 արձանագրության վերաբերյալ.

Գանգատում նշված են «Հայաստանի Հանրապետությունում ստուգումների կազմակերպման և անցկացման մասին» ՀՀ օրենքի 1-ին հոդվածի 3-րդ մասի 7-րդ պարբերության, նույն հոդվածի 3-րդ մասի 8-րդ պարբերության, 3-րդ կետի 11-13-րդ պարբերությունների դրույթները:

Նշված իրավանորմերի դրույթների վերլուծությունից գանգատբերը հանգել է եզրակացության, որ ուսումնասիրության արդյունքները օգտագործվում են միայն և միայն հարկային օրենսդրությամբ նախատեսված հարկային մարմնի կողմից հարկային պարտավորությունների հաշմարկման նպատակով, իսկ հսկիչ գնման արդյունքները միայն «Հարկերի մասին» ՀՀ օրենքի 22-րդ և 28-րդ հոդվածները կիրառելիս:

Այսինքն, հսկիչ գնման արդյունքները չեն կարող օգտագործվել և կիրառվել աշխատողի աշխատանքի ընդունումը ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով ձևակերպելու ճշտության և հսկիչ-դրամարկղային մեքենաների կիրառման ճշտության ստուգում իրականացնելու ժամանակ, քանի որ օրենսդիրը հստակ նշել է հսկիչ գնման արդյունքների կիրառման և օգտագործման դեպքերը, ինչպես նաև իրականացվող ուսումնասիրությունների արդյունքում լրացուցիչ պարտավորություններ չառաջադրվելու վերաբերյալ:

«Ստուգումների մասին» ՀՀ օրենքի 2-րդ հավելվածի 1.2 կետով սահմանված է՝ «Հսկիչ գնում է համարվում հարկային պարտավորությունների հաշվարկման (գնահատման) նպատակով հարկային մարմնի կողմից իրականացվող ապրանքների, առարկաների, աշխատանքների, ծառայությունների գների, Հայաստանի Հանրապետությունում ռեզիդենտների ու ոչ ռեզիդենտների կողմից իրականացվող արժույթային գործարքների վերահսկողության և հսկիչ-դրամարկղային մեքենաների շահագործման կանոնների պահպանման ուսումնասիրությունը»:

Տվյալ դեպքում նախ հանձնարարագրում նշված նպատակը հարկային պարտավորությունների հաշվարկման /գնահատման/ նպատակ չի հետապնդել և ոչ հանձնարարագրում, ոչ էլ արձանագրությունում հսկիչ գնման նպատակի մասին և թե, որ հարկային պարտավորության հաշվարկման /գնահատման/ նպատակով է այն իրականացվել որևէ նշում առկա չէ:

«Ստուգումների մասին» ՀՀ օրենքի 2-րդ հավելվածի 1.3 կետով սահմանված է հսկիչ գնում իրականացնելու համար հիմք հանդիսացող հանգամանքները: Սակայն տվյալ դեպքում

ոչ հանձնարարագրում, ոչ էլ հսկիչ գնման արձանագրությունում Ա/Ձ Վարուժան Դավուդյանի մոտ հսկիչ գնում իրականացնելու հիմքերը նշված չեն և հիմնավորված չեն:

«Ստուգումների մասին» ՀՀ օրենքի 2-րդ հավելվածի 1.4 կետով սահմանված է՝ հսկիչ գնում իրականացվում է հարկային մարմնի ղեկավարի կամ հարկային տեսչության պետի կողմից տրված գրավոր հանձնարարագրի հիման վրա, որտեղ նշվում են հսկիչ գնում կատարելու հիմքերը, նպատակը....:

Սակայն ինչպես հսկիչ գնման հանձնարարագիրը հրապարակելիս, այնպես էլ հսկիչ գնման արդյունքները արձանագրելիս՝ 22.05.2015թ-ի արձանագրությունը կազմելիս, օրենքի նշված պահանջները չեն պահպանվել: Արդյունքում կատարվել է անօրինական հսկիչ գնում և արձանագրվել են ոչ հավաստի տեղեկություններ:

«Ստուգումների մասին» ՀՀ օրենքի 2-րդ հավելվածի 2-րդ կետի համաձայն, հսկիչ գնումների ֆինանսական աղբյուրների և ձեռք բերված ապրանքների տնօրինման կարգը հաստատում է ՀՀ կառավարությունը:

ՀՀ կառավարության 27.11.2003թ. թիվ 1561-Ն որոշմամբ հաստատվել է «Հսկիչ գնումների ֆինանսական աղբյուրների և ձեռք բերված ապրանքների տնօրինման կարգը»:

Նշված կարգի 4-րդ, 5-րդ և 6-րդ կետերի վերլուծությունից հետևում է, որ հսկիչ գնման համար անհրաժեշտ դրամական միջոցներ ստանալու իրավունք ունի և այն պետք է ստանա հսկիչ գնում կատարած հարկային ծառայողը /հսկիչ գնում կատարելու համար գումար ստացող անձը/: Մինչդեռ, համաձայն հսկիչ գնման արդյունքների մասին արձանագրության՝ հսկիչ գնումն իրականացվել է 22.05.2015 թ-ին ֆիզիկական անձ՝ Մերի Թումանյանի կողմից:

Հսկիչ գնման անցկացման արդյունքների ամփոփման կարգը սահմանված է «Ստուգումների մասին» ՀՀ օրենքի 2-րդ հավելվածով, որի 1.6-րդ կետով սահմանված պահանջները չեն պահպանվել, արձանագրությունը թերի է կազմվել:

Մասնավորապես.

1. 22.05.2015թ-ի արձանագրության մեջ նշված է հսկիչ գնում կատարած պաշտոնատար անձինք՝ հարկային տեսուչները, առկա են վերջիններիս ստորագրությունները, մինչդեռ համաձայն հսկիչ գնման արդյունքների մասին նույն արձանագրության՝ հսկիչ գնումն իրականացվել է ֆիզիկական անձ Մերի Թումանյանի կողմից, և արձանագրության մեջ բացակայում է նրա ստորագրությունը:

2. 22.05.2015թ-ի արձանագրությունից ստացվում է, որ ենթադրյալ հսկիչ գնումը կատարվել է ոչ իրավասու ֆիզ. անձ Մերի Թումանյանի կողմից Ա/Ձ Վարուժան Դավուդյանին պատկանող ոսկու վաճառակետից, սակայն նշած չէ, թե վաճառքը ում կողմից է կատարվել բացակայում է խախտում կատարած անձի տվյալները, բացատրությունը:

Նշված բոլոր փաստերը և հանգամանքները վկայում են, որ Ա/Ձ Վարուժան Դավուդյանի մոտ հսկիչ գնում չի կատարվել, և իրականացվել է ՀՀ գործող օրենսդրության պահանջների կոպիտ խախտմամբ:

ՀՀ ՖՆ Գավառի ՏՀՏ պետի 23.06.2015 թ-ի թիվ 287692 վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ որոշման վերաբերյալ:

Որպեսզի կրկին չանդրադառնանք հսկիչ գնման հանգամանքներին, ուղղակի հարկ է նշել, որ վերոհիշյալ արձանագրության համաձայն, հսկիչ գնումը կատարվել է Ա/Ձ Վարուժան Դավուդյանին պատկանող ք.Մարտունի, Մյասնիկյան 50 ա հասցեում գտնվող ոսկու վաճառակետից, սակայն առանց պարզելու գործի բոլոր հանգամանքները, առանց գործի փաստական հանգամանքները բազմակողմանի, լրիվ և օբյեկտիվ քննարկելու տեսչության պետը միայն ձևական նկատառումներով կայացրել է անօրինական որոշում, որով Ա/Ձ Վարուժան Դավուդյանին առանց որևէ իրավական հիմնավորման ենթարկել է վարչական պատասխանատվության՝ 2.000.000 դրամի չափով:

ՀՀ ՖՆ Գավառի ՏՀՏ պետը առանց որևէ հիմնավորման նշել է, որ Ա/Ձ Վարուժան Դավուդյանին պատկանող ոսկու վաճառակետից գնվել է ոսկե շրթա, որի դիմաց վճարվել է 2000 ռուսական ռուբլի: Այսինքն թույլ է տրվել արժուպային հարաբերությունները

կարգավորող օրենքների և իրավական այլ ակտերի խախտումներ, որի համար Վարուժան Դավոտյանին ՎԻՎ օրենսգրքի 165 հոդվածի 1-ին մասով ենթարկել է տուգանքի:

Տվյալ դեպքում վարչական վարույթ իրականացնող մարմինը չի պարզել և չի ապացուցել Վարուժան Դավոտյանի կողմից խախտում կատարելու հանգամանքը: Մինչդեռ, համաձայն ՀՀ ՎԻՎ օրենսգրքի 8-րդ հոդվածի վարչական իրավախախտում կատարած անձը ենթակա է պատասխանատվության իրավախախտումը կատարելու ժամանակ և վայրում գործող օրենսդրության հիման վրա:

Համաձայն ՀՀ ՎԻՎ օրենսգրքի 8-րդ հոդվածի վարչական իրավախախտման վերաբերյալ գործի ապացույցներ են համարվում ցանկացած այն փաստական տվյալները, որոնց հիման վրա օրենքով սահմանված կարգով մարմինները (պաշտոնատար անձինք) հաստատում են վարչական իրավախախտման առկայությունը կամ բացակայությունը, տվյալ անձի մեղավորությունը այն կատարելու մեջ և գործի ճիշտ լուծման համար նշանակություն ունեցող այլ հանգամանքներ:

Այդ տվյալները հաստատվում են հետևյալ միջոցներով՝ վարչական իրավախախտման վերաբերյալ արձանագրությամբ, վարչական պատասխանատվության ենթարկվող անձի բացատրություններով, տուժողի, վկաների ցուցմունքներով, փորձագետի եզրակացությամբ, իրեղեն ապացույցներով, իրեր և փաստաթղթեր վերցնելու վերաբերյալ արձանագրությամբ, ինչպես նաև այլ փաստաթղթերով:

Մինչդեռ, ՀՀ ՎԻՎ օրենսգրքի 279 հոդվածով իմպերատիվորեն սահմանված են վարչական իրավախախտման վերաբերյալ գործը քննելիս պարզման ենթակա հանգամանքները, մասնավորապես՝ գործը քննելիս մարմինը /պաշտոնատար անձը/ պարտավոր է պարզել՝ կատարվել է արդյոք վարչական իրավախախտում, արդյոք տվյալ անձը մեղավոր է այն կատարելու մեջ, արդյոք նա ենթակա է վարչական պատասխանատվության կամ արդյոք, պատասխանատվությունը մեղմացնող և ծանրացնող հանգամանքներ..., ինչպես նաև պարզել գործի ճիշտ լուծման համար նշանակություն ունեցող այլ հանգամանքներ:

Սակայն ՀՀ ՖՆ Գավառի ՏՀՏ պետը գործի քննության ժամանակ նշված հանգամանքները չի պարզել, չի պարզել արդյոք Վարուժան Դավոտյանը մեղավոր է այն կատարելու մեջ, արդյոք նա ենթակա է վարչական պատասխանատվության:

ՀՀ ՎԻՎ օրենսգրքի 275 հոդվածում իմպերատիվորեն նշված են մի շարք հարցեր, որոնք լուծվում են վարչական մարմնի կողմից գործը քննության նախապատրաստելիս:

Սակայն գործը քննության նախապատրաստելիս, չի պարզվել արդյոք ճիշտ է կազմվել վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ արձանագրությունը թե ոչ, պահանջվել են դրան վերաբերող լրացուցիչ նյութեր թե ոչ և այլն: Ավելին, վարչական իրավախախտման վերաբերյալ արձանագրություն կազմելիս, այն պետք է համապատասխանի ՀՀ ՎԻՎ օրենսգրքի 255 հոդվածի պահանջներին:

ՀՀ ՎՀՎԿ մասին օրենքի 37 հոդվածի 1-ին կետը սահմանում է, որ վարչական մարմինը պարտավոր է ապահովել փաստական հանգամանքների բազմակողմանի, լրիվ և օբյեկտիվ քննարկումը՝ բացահայտելով գործի բոլոր, այդ թվում վարույթի մասնակիցների օգտին առկա հանգամանքները:

Սակայն ինչպես երևում է Գավառի ՏՀՏ պետի 123.06.2015 թ-ի թիվ 287692 որոշման դիսպոզիցիայից, վարչական մարմինը գործը քննելիս չի ապահովել փաստական հանգամանքների բազմակողմանի, լրիվ և օբյեկտիվ քննարկումը և չի բացահայտել գործի բոլոր հանգամանքները:

3/19.06.2015թ-ի թիվ 5103803 ստուգման ակտի վերաբերյալ.

Ենթադրաբար ՀՀ ՖՆ Գավառի ՏՀՏ աշխատակիցները, ենթադրաբար, քանի որ ստուգողները ա/ձ Վարուժան Դավոտյանին ընդհանրապես չեն ներկայացրել ստուգման հանձնարարագիր, նա տեղեկացված չի եղել ստուգման մասին, որևէ ստուգողական աշխատանք չի կատարվել և միայն 11.06.2015թ-ին փոստային ծառայության միջոցով գանգատաբերը ստացել է ակտի նախագիծը, որին կից եղել է նաև ՀՀ ՖՆ նախարարի

04.06.2015 թվականի թիվ՝ 5103803 հանձնարարագիրը: Միայն այդ պահին է գանգատաբերը տեղեկացել, որ հանձնարարվել է իրականացնել ստուգում: Արդյունքում խախտվել են «Հայաստանի Հանրապետությունում ստուգումների կազմակերպման և անցկացման մասին» ՀՀ օրենքի 3-րդ հոդվածի 3-րդ կետի պահանջները:

ՀՀ Վճռաբեկ դատարանը թիվ Վ.Դ/5848/05/08 վարչական գործով 04.03.2011 թ-ին կայացրած որոշմամբ անդրադարձել է ստուգման հանձնարարագրի ներկայացնելու բացառության հարցին: Նշված ստուգման առումով բացառություն սահմանելով եռօրյա ժամկետի առումով, այնուամենայնիվ սահմանել է, որ տնտեսվարող սուբյեկտը մինչև ստուգումը փաստացի սկսվելն իրավունք ունի ծանոթանալ ստուգման հանձնարարագրին, իսկ գանգատաբերը միայն 11.06.2015թ-ին է իմացել, որ առկա է ՀՀ ՖՆ նախարարի 04.06.2015 թ-ի թիվ 5103803 հանձնարարագիրը: Ստացվում է, որ նշված հանձնարարագիրը ներկայացվել է միայն 09.06.2015 թ-ի թիվ 5103803 ակտի նախագծի հետ, այսինքն՝ ստուգումը փաստացի սկսվելուց և ակտի նախագիծը կազմելուց հետո միայն:

Տնտեսավարող սուբյեկտի իրավունքներն ու պարտականությունները սահմանված են «Ստուգումների մասին» ՀՀ օրենքի 9-րդ և 10-րդ հոդվածներով և նշված իրավական նորմերով ամրագրված իրավունքներից և պարտականություններից լիարժեք օգտվելու հնարավորությունն ընձեռնելու նպատակով, ստուգողները ուղղակի պարտավոր էին գոնե խախտումն արձանագրելու պահին /ստուգման պահին/ ստուգման հանձնարարագրի մեկ օրինակը ներկայացնել տնտեսավարող սուբյեկտին:

Սակայն ինչպես երևում է ստուգման ակտից իրականում որևէ ստուգում ընդհանրապես չի կատարվել և հիմք են ընդունվել մինչև հանձնարարագրի հրապարակումը առկա տվյալները, այն է՝ ուսումնասիրության տվյալները, այն էլ ոչ իրավաչափ:

Կազմված անօրինական ակտով խախտվել են մի շարք օրենսդրական ակտեր, մասնավորապես՝

«Ստուգումների մասին» ՀՀ օրենքի 3-րդ հոդվածի 2-րդ կետը, որի համաձայն ստուգման հանձնարարագրում նշվում է ստուգման ժամկետը: Տվյալ դեպքում նշվել է 10 անընդմեջ աշխատանքային օր, սակայն նշված ժամկետներում տնտեսավարող սուբյեկտի մոտ որևէ ստուգում չի կատարվել:

Տվյալ դեպքում հարց է ծագում, եթե ստուգման ակտում հստակ նշված է ստուգման իրականացման ժամանակաշրջան, ապա դրտեղ են նշված ստուգմամբ արձանագրված արդյունքները և ինչով են տեսուչները հիմնավորում նշված օրը Վարուժան Դավուդյանի մոտ ստուգում իրականացնելու հանգամանքը:

Ակնհայտորեն պարզ է, որ որևէ ստուգում չի կատարվել, այլ հիմք է ընդունվել 22.05.2015 թ-ի ուսումնասիրության արդյունքը: Այսինքն՝ ստուգումն իրականացնելիս ստուգողները խախտել են «Ստուգումների մասին» ՀՀ օրենքի 3-րդ հոդվածի 4-րդ կետը և դուրս են եկել ստուգման հանձնարարագրում նշված նպատակի շրջանակներից:

Հետևաբար ակնհայտ է, որ ստուգումն իրականացնող պաշտոնատար անձինք չեն ապահովել փաստական հանգամանքների բազմակողմանի, լրիվ և օբյեկտիվ քննարկումը:

Գանգատում նշված է, որ տվյալ դեպքում խախտվել են «Հարկերի մասին» ՀՀ օրենքի 18-րդ և 19-րդ հոդվածների, «Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» ՀՀ օրենքի 43 հոդվածի 1-ին կետի բ/ ենթակետի, 57 հոդվածի պահանջները:

Ելնելով վերոգրյալից և հիմք ընդունելով «Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» ՀՀ օրենքի 63-րդ հոդվածի դրույթները գանգատաբերը խնդրում է ՀՀ ՖՆ Գավառի ՏՀՏ հսկիչ գնման արդյունքների մասին թիվ 6202799 արձանագրությունը, 19.06.2015 թ-ի թիվ 5103803 ակտը և ՀՀ ՖՆ Գավառի ՏՀՏ պետի 23.06.2015թ-ի թիվ 287692 վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ որոշումը ճանաչել անվավեր:

«Ֆինանսների նախարարության հարկային և մաքսային մարմինների գանգատարկման հանձնաժողովի եզրակացությունը».

«ՖՆ հարկային և մաքսային մարմինների գանգատարկման հանձնաժողովը (այսուհետ նաև Հանձնաժողով), ուսումնասիրելով սույն գործին առնչվող նյութերն ու ապացույցները եկավ հետևյալ եզրակացության:

Քննարկման ընթացքում նշվեց, որ «ՖՆ Գավառի ՏՀՏ պետի 20.05.2015 թ-ի թիվ 6202799 հանձնարարագրի համաձայն Ա/Ձ Վարուժան Դավուդյանի մոտ կատարվել է հարկային պարտավորությունների հաշվարկման (գնահատման) նպատակով հարկային մարմնի կողմից իրականացվող ապրանքների, առարկաների, աշխատանքների, ծառայությունների գների, Հայաստանի Հանրապետությունում ռեզիդենտների ու ոչ ռեզիդենտների կողմից իրականացվող արժույթային գործարքների վերահսկողության և հսկիչ-դրամարկղային մեքենաների շահագործման կանոնների պահպանման ուսումնասիրություն (հսկիչ գնում):

Արդյունքում կազմվել է «ՖՆ 22.05.2015 թ-ի հսկիչ գնումների արդյունքների վերաբերյալ թիվ 6202799 արձանագրությունը (այսուհետ նաև Արձանագրություն), որով մասնավորապես արձանագրվել է, որ ֆիզիկական անձ Մերի Թումանյանի կողմից 22.05.2015 թ-ին ժամը 15:30-ի սահմաններում Ա/Ձ Վարուժան Դավուդյանին պատկանող ք.Մարտունի, Մյասնիկյան 50ա հասցեում գտնվող ոսկու վաճառակետից կատարվել է հսկիչ գնում, գնվել է ոսկյա շղթա 40000 դրամ արժողությամբ, որի դիմաց վճարվել է 21.000 դրամ և 2000 ռուսական ռուբլի: Աշխատակցուհին (աշխատակցուհու աշխատանքի ընդունումը «Օրենսդրությամբ սահմանված կարգով գրավոր ձևակերպված չէր) գումարը չի մուտքագրել ՀԴՄ և համապատասխան գումարի ՀԴՄ կտրոն չի տրամադրել:

Ուսումնասիրությունն իրականացնող անձինք ներկայացրել են ծառայողական վկայականները և ուսումնասիրության հանձնարարագիրը՝ ծանոթացման: Այնուհետև, ժամը 15:36-ին ՀԴՄ-ից դուրս է բերվել Z հաշվետվություն՝ 100.000 դրամ ընդհանուր գումարով, որում կատարված վճարման գումարը ներառված չի եղել: Չմուտքագրված գումարը ժամը 15:36-ին մուտքագրվել է ՀԴՄ, դուրս է բերվել կտրոն և նորից դուրս է բերվել Z հաշվետվություն 140.000 դրամ ընդհանուր գումարով:

Ուսումնասիրությամբ պարզվել է, որ խախտվել են՝ «Արժույթային կարգավորման և արժույթային վերահսկողության մասին» ՀՀ օրենքի 6-րդ հոդվածի 2-րդ մասի պահանջները, որն առաջացնում է պատասխանատվություն «Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ» ՀՀ օրենսգրքի համաձայն, ՀՀ կառավարության 01.08.2013 թ-ի թիվ 846-Ն որոշմամբ հաստատված ՀԴՄ կիրառման կարգի 17-րդ կետի պահանջները, որը նույն կարգի 40-րդ կետի 2-րդ և 3-րդ ենթակետերի համաձայն հանդիսանում է հսկիչ-դրամարկղային մեքենաների շահագործման կանոնների խախտում, ինչպես նաև՝ «Եկամտային հարկի մասին» ՀՀ օրենքի 25-րդ հոդվածի 5-րդ կետի պահանջները, որի համար նախատեսված է պատասխանատվություն՝ գումարով 60.000 դրամ:

Ելնելով վերոգրյալից՝ «Ֆինանսների նախարարի կողմից 04.06.2015 թ-ին հրապարակվել է թիվ 5103803 հանձնարարագիրը, որի համաձայն Ա/Ձ Վարուժան Դավուդյանի մոտ կատարվել է աշխատողի աշխատանքի ընդունումը ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով ձևակերպելու ճշտության (առանց գրավոր պայմանագրի (հրամանի) կնքման աշխատող պահելու դեպքերի բացահայտմանն ուղղված) և հսկիչ-դրամարկղային մեքենաների կիրառման ճշտության ստուգումներ: Արդյունքում կազմվել է «ՖՆ Գավառի ՏՀՏ 16.06.2015 թ-ի թիվ 5103803 ակտը (այսուհետ նաև Ակտ):

Ակտի 1-ին կետով մասնավորապես արձանագրվել է, որ հիմք ընդունելով «ՖՆ 22.05.2015 թ-ի հսկիչ գնումների արդյունքների վերաբերյալ թիվ 6202799 արձանագրությունը պարզվել է, որ մեկ աշխատակցի՝ Վարդուհի Հայրապետյանի աշխատանքի ընդունումը ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով գրավոր ձևակերպված չէր, բացակայում էր աշխատանքի ընդունման մասին գրավոր հրամանը կամ գրավոր պայմանագիրը: Արդյունքում

խախտվել է ՀՀ «Աշխատանքային օրենսգրքի» 14-րդ հոդվածի պահանջները, որի համար հիմք ընդունելով «Եկամտային հարկի մասին» ՀՀ օրենքի 25-րդ հոդվածի 5-րդ կետի պահանջները լրացուցիչ գանձման է առաջադրվել 60.000 դրամ:

Ակտի 2-րդ կետով մասնավորապես արձնագրվել է, որ հիմք ընդունելով ՀՀ ՖՆ 22.05.2015 թ-ի հսկիչ գնումների արդյունքների վերաբերյալ թիվ 6202799 արձանագրությունը տնտեսվարող սուբյեկտի կողմից խախտվել են ՀՀ կառավարության 16.03.2015 թ-ի թիվ 379-Ն որոշմամբ հաստատված ՀԴՄ շահագործման կանոնների 17-րդ կետի 2-րդ ենթակետի պահանջները: Արդյունքում ղեկավարվելով «Հսկիչ-դրամարկղային մեքենաների կիրառման մասին» ՀՀ օրենքի 11-րդ հոդվածի 2-րդ կետի 2-րդ պարբերության դրույթներով լրացուցիչ գանձման է առաջադրվել 300.000 դրամ տուգանք:

Ակտի 1-ին կետով արձանագրված խախտման վերաբերյալ հարկ է նշել հետևյալը:

Քննարկվող դեպքում «Եկամտային հարկի մասին» ՀՀ օրենքի 25-րդ հոդվածի 5-րդ կետով նախատեսված պատասխանատվության միջոցը կիրառելու համար հիմք է ընդունվել ՀՀ ՖՆ 22.05.2015 թ-ի հսկիչ գնումների արդյունքների վերաբերյալ թիվ 6202799 արձանագրությունը, որի համաձայն աշխատակցի աշխատանքի ընդունումը ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով գրավոր ձևակերպված չէր:

Հանձնաժողովը գտնում է, որ ՀՀ ՖՆ 22.05.2015 թ-ի հսկիչ գնումների արդյունքների վերաբերյալ թիվ 6202799 արձանագրությունը տվյալ դեպքում չի կարող հիմք հանդիսանալ Ա/Ձ Վարուժան Դավուդյանի կողմից «Աշխատանքային օրենսգրքի» 14-րդ հոդվածի պահանջները խախտված լինելու հանգամանքը հիմնավորված համարելու և այդ խախտման համար «Եկամտային հարկի մասին» ՀՀ օրենքի 25-րդ հոդվածի 5-րդ կետով նախատեսված պատասխանատվության միջոցը կիրառելու համար, հետևյալ պատճառաբանությամբ:

ՀՀ ՖՆ Գավառի ՏՀՏ պետի 20.05.2015 թ-ի թիվ 6202799 հանձնարարագրով հանձնարարվել է Ա/Ձ Վարուժան Դավուդյանի մոտ կատարել հարկային պարտավորությունների հաշվարկման (գնահատման) նպատակով հարկային մարմնի կողմից իրականացվող ապրանքների, առարկաների, աշխատանքների, ծառայությունների գների, Հայաստանի Հանրապետությունում ռեզիդենտների ու ոչ ռեզիդենտների կողմից իրականացվող արժույթային գործարքների վերահսկողության և հսկիչ-դրամարկղային մեքենաների շահագործման կանոնների պահպանման ուսումնասիրություն (հսկիչ գնում): Այսինքն, աշխատողի աշխատանքի ընդունումը ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով ձևակերպելու, այն է՝ առանց գրավոր պայմանագրի (հրամանի) կնքման աշխատող պահելու դեպքերի բացահայտմանն ուղղված գործողություններ կատարելու, հետևապես նաև այդ ուղղությամբ Արձանագրության մեջ ՀՀ օրենսդրության պահանջների խախտման փաստ արձանագրելու իրավասություն ՀՀ ՖՆ Գավառի ՏՀՏ պետի 20.05.2015 թ-ի թիվ 6202799 հանձնարարագրում ընդգրկված պաշտոնատար անձանց վերապահված չի եղել:

Այս կապակցությամբ հարկ է նշել, որ «ՀՀ-ում ստուգումների կազմակերպման և անցկացման մասին» ՀՀ օրենքի 1-ին հոդվածի 3-րդ կետի համաձայն. «Սույն օրենքով նախատեսված տնտեսվարող սուբյեկտների պաշտոնատար անձանց և ստուգում իրականացնող անձանց իրավունքներն ու պարտականությունները գործում են սույն կետի ութերորդ պարբերությամբ սահմանված ուսումնասիրությունների անցկացման դեպքերում»:

Նույն հոդվածի 3-րդ կետի ութերորդ պարբերությամբ սահմանված է հարկային մարմինների կողմից հսկիչ գնումներ իրականացնելու իրավասությունը:

Վերոգրյալ իրավանդության դրույթներից հետևում է, որ «ՀՀ-ում ստուգումների կազմակերպման և անցկացման մասին» ՀՀ օրենքով նախատեսված տնտեսվարող սուբյեկտների պաշտոնատար անձանց և ստուգում իրականացնող անձանց իրավունքներն ու պարտականությունները գործում են նաև հսկիչ գնումների իրականացման դեպքում:

Իսկ «ՀՀ-ում ստուգումների կազմակերպման և անցկացման մասին» ՀՀ օրենքի 3-րդ հոդվածի 4-րդ կետով հստակ սահմանված է, որ «Ստուգումը կատարող պաշտոնատար անձը

(անձինք) ստուգումն իրականացնելու մասին հրամանում կամ հանձնարարագրում նշված նպատակի շրջանակներից դուրս գալու իրավունք չունի (չունեն)»:

Քննարկվող դեպքում գործ ունենք մի իրավիճակի հետ, երբ հսկիչ գնումը կատարող պաշտոնատար անձինք դուրս են եկել ու ՀՀ ՖՆ Գավառի ՏՀՏ պետի 20.05.2015 թ-ի թիվ 6202799 հանձնարարագրում նշված նպատակի շրջանակներից:

Հանձնաժողովի համոզմամբ քննարկվող դեպքում, առանց գրավոր պայմանագրի (հրամանի) կնքման աշխատող պահելու համար լրացուցիչ պարտավորություններ կարող էին առաջադրվել միայն այն դեպքում, եթե նման խախտման փաստ արձանագրվեր ՀՀ ֆինանսների նախարարի 04.06.2015 թ-ի թիվ 5103803 հանձնարարագրի համաձայն իրականացված ստուգման ընթացքում: Սակայն, քննարկվող դեպքում Ակտի 1-ին կետով պարտավորություններ առաջադրելիս բացառապես հիմք է ընդունվել Արածանագրության մեջ հիշատակված խախտումը, ինչը, սակայն, չի կարող հիմք հանդիսանալ Ա/Ձ Վարուժան Դավուդյանի կողմից ՀՀ «Աշխատանքային օրենսգրքի» 14-րդ հոդվածի պահանջները խախտված համարելու և «Եկամտային հարկի մասին» ՀՀ օրենքի 25-րդ հոդվածի 5-րդ կետով նախատեսված պատասխանատվության միջոցը կիրառելու համար:

Ակտի 2-րդ կետով արձանագրվածի վերաբերյալ հարկ է նշել հետևյալը:

Ակտի 2-րդ կետով մասնավորապես արձանագրվել է, որ հիմք ընդունելով ՀՀ ՖՆ 22.05.2015 թ-ի հսկիչ գնումների արդյունքների վերաբերյալ թիվ 6202799 արձանագրությունը տնտեսվարող սուբյեկտի կողմից խախտվել են ՀՀ կառավարության 16.03.2015 թ-ի թիվ 379-Ն որոշմամբ հաստատված ՀԴՄ շահագործման կանոնների 17-րդ կետի 2-րդ ենթակետի պահանջները, որի համար կիրառվել է «Հսկիչ-գրամարկային մեքենաների կիրառման մասին» ՀՀ օրենքի 11-րդ հոդվածի 2-րդ կետի 2-րդ պարբերությամբ նախատեսված պատասխանատվության միջոցը:

Հարկ է նշել, որ «ՀՀ-ում ստուգումների կազմակերպման և անցկացման մասին» ՀՀ օրենքի 6-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 9-րդ կետի համաձայն ակտում նշվում են ստուգմամբ բացահայտված խախտումները, խախտումների նկարագրությունը, խախտման ժամկետը (եթե հնարավոր է որոշել) և այն իրավական նորմերը, որոնց պահանջները չեն կատարվել:

Քննարկման ընթացքում արձանագրվեց այն փաստը, ք.Մարտունի, Մյասնիկյան 50ա հասցեում գտնվող ոսկու վաճառակետում, որտեղ կատարվել է հսկիչ գնումը, տեղադրված է նոր սերնդի հսկիչ-գրամարկային մեքենա: Հետևապես, Ակտի 2-րդ կետում այն իրավական նորմը, որի պահանջները չեն կատարվել, պետք է նշվեր ոչ թե ՀՀ կառավարության 16.03.2015 թ-ի թիվ 379-Ն որոշմամբ հաստատված ՀԴՄ շահագործման կանոնները, այլ՝ ՀՀ կառավարության 01.08.2013 թ-ի թիվ 846-Ն որոշմամբ հաստատված ՀԴՄ կիրառման կարգը: Այսինքն, կարելի է փաստել, որ Ակտի 2-րդ կետը կազմվել է «ՀՀ-ում ստուգումների կազմակերպման և անցկացման մասին» ՀՀ օրենքի 6-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 9-րդ կետի պահանջների խախտմամբ:

Ելնելով վերոգրյալից՝ Հանձնաժողովը եզրակացնում է, որ Ակտը կազմվել է ՀՀ օրենսդրության պահանջների խախտմամբ, ինչը ղեկավարվելով «Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» ՀՀ օրենքի 63-րդ հոդվածի 1-ին մասի ա) կետի դրույթներով հիմք է հանդիսանում այն անվավեր (չեղյալ) համարելու համար:

ՀՀ ՖՆ Գավառի ՏՀՏ պետի 23.06.2015թ-ի թիվ 287692 վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ որոշման (այսուհետ նաև Որոշում) կապակցությամբ հարկ է նշել հետևյալը:

ՀՀ ՖՆ Գավառի ՏՀՏ պետը քննելով 23.06.2015թ-ի թիվ 334 վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ արձանագրությունը և կից նյութերը պարզել է, որ համաձայն ՀՀ ՖՆ 22.05.2015 թ-ի հսկիչ գնումների արդյունքների վերաբերյալ թիվ 6202799 արձանագրության, ֆիզիկական անձ Մերի Թումայանի կողմից 22.05.2015 թ-ին ժամը 15:30-ի սահմաններում Ա/Ձ Վարուժան Դավուդյանին պատկանող ք.Մարտունի, Մյասնիկյան 50ա հասցեում գտնվող ոսկու վաճառակետից կատարվել է հսկիչ գնում, գնվել է ոսկյա շղթա

40000 դրամ արժողությամբ, որի դիմաց վճարվել է 21.000 դրամ և 2000 ռուսական ռուբլի: Այսինքն, թույլ է տրվել արժույթային հարաբերությունները կարգավորող օրենքի և իրավական այլ ակտերի խախտումներ: Ըստ Որոշման, Արարքը համապատասխանում է «Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ» ՀՀ օրենսգրքի 169.5-րդ հոդվածի 1-ին մասի հատկանիշներին:

Արդյունքում Որոշմամբ Վարուժան Դավուդյանը «Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ» ՀՀ օրենսգրքի 169.5-րդ հոդվածի 1-ին մասի հատկանիշներով ենթարկվել է տուգանքի՝ գումարով 2.000.000 դրամ:

Նախ հարկ է նշել, որ արժույթային հարաբերությունները կարգավորող օրենքների և իրավական այլ ակտերի դրույթները խախտելու համար պատասխանատվությունը նախատեսված է ոչ թե «Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ» ՀՀ օրենսգրքի 169.5-րդ հոդվածի 1-ին մասով, ինչը որ նշված է Որոշման մեջ, այլ՝ 165-րդ հոդվածով: Բացի այդ, վարչական պատասխանատվության է ենթարկվել ոչ թե խախտումը փաստացի կատարած անձը, այն է՝ Վարդուհի Հայրապետյանը, այլ Վարուժան Դավուդյանը:

Վերոգրյալի կապակցությամբ հարկ է նշել, որ «Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ» ՀՀ օրենսգրքի դրույթներից ըստ էության հետևում է, որ անձը ենթակա է պատասխանատվության միայն անձամբ իր կատարած գանցանքի համար: Բացի այդ, անձը ենթակա է պատասխանատվության միայն այնպիսի գործողության կամ անգործության համար, որոնց վերաբերյալ նրա մեղքը հաստատվել է իրավասու վարչական մարմնի կողմից:

«Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ» ՀՀ օրենսգրքի 279-րդ հոդվածի համաձայն վարչական իրավախախտման վերաբերյալ գործը քննելիս մարմինը (պաշտոնատար անձը) պարտավոր է պարզել՝ կատարվել է արդյոք վարչական իրավախախտում, արդյոք տվյալ անձը մեղավոր է այն կատարելու մեջ, արդյոք նա ենթակա է վարչական պատասխանատվության, կան արդյոք պատասխանատվությունը մեղմացնող և ծանրացնող հանգամանքներ:

Ելնելով վերոգրյալ իրավանորմի պահանջներից իրականացված վարչական վարույթի շրջանակներում անհրաժեշտ էր պարզել, թե արդյոք Վարուժան Դավուդյանը մեղավոր վարչական իրավախախտումը կատարելու մեջ, արդյոք նա ենթակա է վարչական պատասխանատվության: Այսինքն, տվյալ պարագայում անհրաժեշտ էր պարզել Վարուժան Դավուդյանի մեղքի առկայությունը:

Հանձնաժողովի համոզմամբ քննարկվող դեպքում Որոշումը կայացվել է «Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ» ՀՀ օրենսգրքի 279-րդ հոդվածով նախատեսված պահանջների խախտմամբ: Մասնավորապես, չի հիմնավորվել Վարուժան Դավուդյանի մեղքի առկայությունը, քանի որ վերոգրյալ գանցանքը փաստացի կատարվել է ոչ թե Վարուժան Դավուդյանի, այլ՝ Վարդուհի Հայրապետյանի կողմից:

Ելնելով քննարկման արդյունքներից և ղեկավարվելով «Հարկային ծառայության մասին» ՀՀ օրենքի 43.1-րդ հոդվածի և «Մաքսային ծառայության մասին» ՀՀ օրենքի 37-րդ հոդվածի պահանջներով հանձնաժողովը

Ո Ր Ո Շ Ո Ւ Մ Է՝

Չեղյալ համարել ՀՀ ՖՆ Գավառի ՏՀՏ 19.06.2015 թ-ի թիվ 5103803 ակտը, ինչպես նաև բեկանել ՀՀ ՖՆ Գավառի ՏՀՏ պետի 23.06.2015 թ-ի վարչական իրավախախտման գործի վերաբերյալ թիվ 287692 որոշումը:

Հանձնաժողովի նախագահ՝

